

Minister Zdrowia

Warszawa, 08 sierpnia 2020

WOP I.0212.2.2020.JK

Pan
Marcin Nowacki
Wiceprezes Związku
Przedsiębiorców i Pracodawców

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo w sprawie interpretacji § 19 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. poz. 1066, z późn. zm), zwanego dalej „rozporządzeniem”, wskazuję co następuje.

Na wstępie należy się zgodzić z Panem Prezesem, że rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 46a i art. 46b pkt 1–6 i 8–12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239, z późn. zm.). Tym samym materia rozporządzenia jest nieodłącznie związana ze zwalczaniem epidemii COVID-19. Rozporządzenie, jak sam Pan Prezes zauważa, nakłada obowiązek zakrywania, przy pomocy odzieży lub jej części, maski, maseczki, przyłbicy albo kasku ochronnego, ust i nosa w miejscach ogólnodostępnych, w tym w obiektach handlowych lub usługowych, placówkach handlowych lub usługowych i na targowiskach (straganach) (§ 19 ust. 1 pkt 2 lit. d).

Odpowiadając na Pytania Pana Prezesa wskazuję co następuje:

Przede wszystkim należy zauważyć, że pracownik obiektu handlowego ma, na gruncie obowiązujących przepisów prawa cywilnego, możliwość odmowy dokonania sprzedaży. Zgodnie z art. 543 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, z późn. zm.), zwanej dalej „Kc”, wystawienie rzeczy w miejscu sprzedaży na widok publiczny z oznaczeniem ceny uważa się za ofertę sprzedaży. Zatem prezentowanie publicznie informacji o konieczności zakrywanie ust i nosa (w miejscach ogólnodostępnych, w tym w obiektach handlowych lub usługowych, placówkach handlowych lub usługowych i na targowiskach) należy uznać jako warunek początkowy do skutecznego skorzystania z oferty sprzedaży przez kupującego. Zagadnienia to powinno być oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego (art. 5 Kc). Nie ulega wątpliwości, że zasady współżycia społecznego przemawiają za wprowadzeniem ochrony określonej w rozporządzeniu i mają na celu ochronę dobra wspólnego ogółu społeczeństwa jakim jest zdrowie i życie. Należy także powołać się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 31 lipca 1985 r., III CZP 36/85 (Legalis), w którym akceptowany jest pogląd, że oferta sprzedaży może być kierowana do określonej grupy nabywców. Zatem dopuszczalne jest zamieszczenie stosownej informacji, o konieczności zakrywanie ust i nosa i korzystanie przez sprzedających z uprawnień na gruncie prawa cywilnego.

Ponadto, zgodnie z art. 140 Kc, w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą. Należy zauważyć, że stosunki cywilnoprawne są oparte na zasadzie równości podmiotów. Równorzędność oznacza tyle, iż żaden z podmiotów (stron), niezależnie od tego czy jest osobą fizyczną, osobą prawną, czy też jednostką organizacyjną w rozumieniu art. 33¹ Kc, nie jest podporządkowany drugiemu. Podstawą tego założenia jest to, iż prawo cywilne służy do uregulowania sfery, w której ścierają się interesy niezależnych od siebie podmiotów. W oparciu m.in. o ww. przepis art. 140 Kc ochrona obiektu wykonuje w pewnym zakresie „powierzone jej uprawnienia właściciela” na podstawie stosownych umów cywilnoprawnych. W takich ramach może informować osoby, o obowiązku prawnym zakrywania ust i nosa i o tym że taki obowiązek istnieje na terenie obiektu oraz, że w razie niezastosowania się do niego powiadomi Policję.

Odnosząc się do zastosowania w powyższym przypadku art. 135 Kodeksu wykroczeń, należy przytoczyć treść powyższego art. 135 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks Wykroczeń (Dz.U. z 2019 r. poz. 821, z późn. zm.), zwanego dalej „Kw”: *Kto, zajmując się sprzedażą towarów w przedsiębiorstwie handlu detalicznego lub w przedsiębiorstwie gastronomicznym, ukrywa przed nabywcą towar przeznaczony do sprzedaży lub umyślnie bez uzasadnionej przyczyny odmawia sprzedaży takiego towaru, podlega karze grzywny.* Uzasadniona przyczyna odmowy sprzedaży w rozumieniu art. 135 Kw, to nie tylko regulacje prawne, ale też zasady obowiązujące w danej jednostce. Uzasadniona przyczyna jest pojęciem dość szerokim i nie ma charakteru zamkniętego. Zatem w mojej ocenie, publiczne poinformowanie kupującego o warunku zakrywania ust i nosa jako warunku sprzedaży, powinno wyłączyć możliwość zastosowania art. 135 Kw.

Mając na uwadze powyższe, wyrażam nadzieję, że przedstawione wyjaśnienia są dla Pana Prezesa wyczerpujące.

Z poważaniem
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Janusz Cieszyński
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/